

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-2124524

Αθήνα 24/09/ 2019
Αριθμ. Πρωτ.: 442/189727

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Ζημιές από χαλαζοπτώσεις σε διάφορες καλλιέργειες των Περιφερειακών Ενοτήτων Πέλλας και Ημαθίας»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 4/24-7-2019**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Γ. Δελής** και **Λ. Στολτίδης**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στις ζημιές που προξενήθηκαν από τις χαλαζοπτώσεις που σημειώθηκαν το πρώτο δεκαήμερο του μηνός Ιουλίου του έτους 2019 σε δενδρώδεις κυρίως καλλιέργειες (καλλιέργειες κερασιού, ροδάκινου, ακτινιδίου, μήλου κ.λπ.), αλλά και σε καλλιέργειες βαμβακιού, κηπευτικών και αμπελοειδών στην ευρύτερη περιοχή των Περιφερειακών Ενοτήτων (Π.Ε.) Πέλλας και Ημαθίας, επισημαίνεται ότι διενεργήθηκαν από τους γεωτεχνικούς του ΕΛ.Γ.Α. οι απαραίτητες επισημάνσεις, έγιναν αναγγελίες και υποβλήθηκαν 5.000 δηλώσεις ζημιάς περίπου. Το έργο των εξατομικευμένων εκτιμήσεων είναι σε εξέλιξη. Στη συνέχεια, θα κοινοποιηθούν τα πορίσματα και θα ακολουθήσει η καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους, ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς.

Σχετικά με τη διενέργεια των εκτιμήσεων, αναφέρεται ότι οι εκτιμήσεις διενεργούνται σύμφωνα με τους Κανόνες της Γεωπονικής Επιστήμης και του Κανονισμού Ασφάλισης του ΕΛ.Γ.Α. Στους εκτιμητές δίνονται οδηγίες να είναι αντικειμενικοί και δίκαιοι και τα πορίσματα που διατυπώνουν, να εκφράζουν με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια την απώλεια εισοδήματος των παραγωγών. Στο ποσοστό της ζημιάς περιλαμβάνεται εκτός από την απώλεια της παραγωγής (ποσοτική ζημιά) και η ζημιά που προέρχεται από την ποιοτική υποβάθμισή της, η οποία δημιουργείται από την επίδραση των καλυπτόμενων ασφαλιστικά ζημιογόνων αιτιών, εξαιτίας των οποίων προκαλείται μείωση του αντικειμενικώς προσδοκώμενου εισοδήματος του παραγωγού. Επίσης, σημειώνεται ότι, πέραν της αξιοπιστίας των εκτιμήσεων, στόχος του ΕΛ.Γ.Α. είναι και η ταχύτητα διενέργειάς τους, σε επίκαιρο για κάθε καλλιέργεια χρόνο, από έμπειρο γεωτεχνικό προσωπικό.

Εκ των ανωτέρω, γίνεται φανερό ότι δεν συντρέχει λόγος ανησυχίας εκ μέρους των παραγωγών, καθώς στη διατύπωση του πορίσματος και, κατά συνέπεια, και στο ποσό της καταβληθείσας αποζημίωσης, λαμβάνονται υπόψη όλοι οι παράγοντες που επιδρούν στη διαμόρφωση της τελικής ζημιάς.

Όσον αφορά στην πρόσληψη προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (Ι.Δ.Ο.Χ.) για την κάλυψη εποχικών ή παροδικών αναγκών των Υποκαταστημάτων (ανά την Επικράτεια) του ΕΛ.Γ.Α., επισημαίνεται ότι ο Οργανισμός με το αριθμ. 2089/14-2-2019 έγγραφό του υπέβαλλε αίτημα προς το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (αρμόδια η Διεύθυνση Διοικητικής Οργάνωσης και Εποπτείας Νομικών Προσώπων) για έγκριση πρόσληψης προσωπικού συνολικά εκατόν πενήντα τριών (153) ατόμων, εκατόν πενήντα (150) γεωτεχνικών (140 ατόμων ΠΕ Γεωπόνων και 10 ατόμων ΠΕ Κτηνιάτρων) και τριών (3) ατόμων πληροφορικής (1 ατόμου ΠΕ Πληροφορικής και 2 ατόμων ΤΕ Πληροφορικής), με σχέση εργασίας Ι.Δ.Ο.Χ. και για χρονικό διάστημα μέχρι οκτώ (8) μηνών, για την κάλυψη επιτακτικών υπηρεσιακών αναγκών (εκτίμηση ζημιών, έγκαιρη καταβολή των αποζημιώσεων και ενισχύσεων), την παραγωγική λειτουργία του νέου διαδικτυακού (web) συστήματος Ασφάλισης για την ηλεκτρονική υποβολή και διεκπεραίωση εργασιών που αφορούν στην ηλεκτρονική υποβολή εντύπων (αναγγελιών, συνοπτικών δηλώσεων ζημιάς παραγωγών), καθώς και για την κάλυψη των αυξημένων απαιτήσεων για την άμεση τεχνική υποστήριξη σε θέματα εγκατάστασης νέου λογισμικού εφαρμογών του Οργανισμού.

Κατόπιν του ανωτέρω εγγράφου του ΕΛ.Γ.Α., υποβλήθηκε από την ως άνω αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Διεύθυνση Διοικητικής Οργάνωσης και Εποπτείας Νομικών Προσώπων) προς τα Υπουργεία Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών το αριθμ. 425//31403/14-3-2019 αίτημα για την έγκριση πρόσληψης του προαναφερόμενου εποχικού προσωπικού.

Με την αριθμ. ΔΙΠΑΑΔ/Φ. ΕΓΚΡ./101/11442/25-4-2019 απόφαση της Επιτροπής της παρ. 1 του άρθρου 2 της ΠΥΣ 33/2006, όπως ισχύει, εγκρίθηκε η κίνηση διαδικασιών πρόσληψης εποχικού προσωπικού στον ΕΛ.Γ.Α. με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, των 153 ατόμων για απασχόληση μέχρι οκτώ (8) μήνες, με τη διαδικασία του άρθρου 21 παρ 1 του ν. 2190/1994, όπως ισχύει.

Ο ΕΛ.Γ.Α., ύστερα από την ανωτέρω εγκριτική απόφαση, εξέδωσε την αριθμ. ΣΟΧ 1/2019 με αριθμ. 5851/14-5-2019 ανακοίνωση για την πρόσληψη εκατόν πενήντα (150) ατόμων (εποχικού) προσωπικού, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, για την κάλυψη εποχικών ή παροδικών αναγκών των Υποκαταστημάτων (ανά την Επικράτεια) του Οργανισμού.

Επιπλέον, ο ΕΛ.Γ.Α. για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων και επειγουσών αναγκών και προκειμένου να διενεργηθούν άμεσα οι εξατομικευμένες εκτιμήσεις των εκτεταμένων ζημιών που σημειώθηκαν στις καλλιέργειες σε διάφορες περιοχές της χώρας, εξέδωσε τις αριθμ. 5846/14-5-2019, 8192/3-7-2019 και 9396/25-7-2019 ανακοινώσεις για την πρόσληψη εβδομήντα (70) ατόμων (62 ατόμων ΠΕ Γεωπόνων και 8 ατόμων ΠΕ Κτηνιάτρων), με τη διαδικασία του άρθρου 20 του ν. 2190/1994, όπως ισχύει.

Συγκεκριμένα, με τις αριθμ. 8192/3-7-2019 και 9396/25-7-2019 προαναφερόμενες ανακοινώσεις του ΕΛ.Γ.Α. προστίθενται στο γεωτεχνικό προσωπικό του Υποκαταστήματος ΕΛ.Γ.Α. Βέροιας επιπλέον δεκαοκτώ (18) γεωτεχνικοί [δεκατρείς (13) και πέντε (5) αντίστοιχα] για την έγκαιρη ολοκλήρωση της διαδικασίας των εκτιμήσεων.

Αναφορικά με τη διαδικασία καταβολής των αποζημιώσεων από τον ΕΛ.Γ.Α., σημειώνεται ότι η εν λόγω διαδικασία είναι συγκεκριμένη και ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία ως εξής:

- Με την εμφάνιση της ζημιάς στην καλλιέργεια διενεργούνται οι απαραίτητες επισημάνσεις, γίνονται αναγγελίες και υποβάλλονται δηλώσεις.
- Ο Οργανισμός, εν συνεχεία, προβαίνει σε εξατομικευμένες εκτιμήσεις.
- Πραγματοποιείται η επεξεργασία των στοιχείων από το αρχείο ΟΣΔΕ, το οποίο αποστέλλεται στον ΕΛ.Γ.Α. από τον ΟΠΕΚΕΠΕ εντός του φθινοπώρου έκαστου χρόνου.
- Κοινοποιούνται τα πορίσματα.
- Ακολουθεί η καταβολή των αποζημιώσεων στους παραγωγούς που έχουν υποβάλει τη Δήλωση Καλλιέργειας/Εκτροφής (ΔΚ/Ε) και έχουν καταβάλει τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τη ΔΚ/Ε.

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι για τις προαναφερόμενες ζημιές που προξενήθηκαν στην ευρύτερη περιοχή των Π.Ε. Πέλλας και Ημαθίας η καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους, ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς θα πραγματοποιηθεί από τον ΕΛ.Γ.Α. μετά το πέρας των ανωτέρω διαδικασιών και βεβαίως μετά την κοινοποίηση των σχετικών πορισμάτων.

Όσον αφορά στη δυνατότητα κάλυψης κατά 100% της ασφαλιζόμενης ζημιάς, σημειώνεται ότι με την υποχρεωτική ασφάλιση της αγροτικής παραγωγής που παρέχεται από τον ΕΛ.Γ.Α., σύμφωνα με τον ν. 3877/2010, καλύπτονται οι άμεσες ζημιές στη φυτική παραγωγή και στο ζωικό κεφάλαιο που προξενούνται από φυσικούς κινδύνους καθώς και από ασθένειες (ζωικό κεφάλαιο) και οι οποίες είναι μεγαλύτερες από ένα ελάχιστο ποσοστό ζημιάς.

Το μη καλυπτόμενο ποσοστό ζημιάς ονομάζεται απαλλαγή και είναι χαρακτηριστικό της ασφάλισης. Η απαλλαγή είναι το μέρος της ζημιάς το οποίο βαρύνει τον ασφαλισμένο και αποτελεί κίνητρο ώστε ο ίδιος ο ασφαλισμένος να προστατεύσει την παραγωγή του τόσο πριν από τη ζημιά –με προληπτικά μέτρα- όσο και μετά τη ζημιά –π.χ. με κατάλληλους ψεκασμούς- και να μην επαναπαυθεί στην αποζημίωση του ΕΛ.Γ.Α. Για τον λόγο αυτόν, πουθενά δεν υπάρχει δυνατότητα κάλυψης κατά 100% οποιασδήποτε ασφαλιζόμενης ζημιάς.

Όσον αφορά στη χαλαζική προστασία με εναέρια μέσα, επισημαίνεται ότι το Εθνικό Πρόγραμμα Χαλαζικής Προστασίας (ΕΠΧΠ) με Εναέρια Μέσα έχει φορέα εφαρμογής τον ΕΛ.Γ.Α. και εφαρμόζεται στην Κεντρική Μακεδονία, σε τμήματα των Π.Ε. Πέλλας, Ημαθίας, Κιλκίς, Θεσσαλονίκης και Πιερίας και στην Κεντρική Ελλάδα, σε τμήματα των Π.Ε. Λάρισας, Καρδίτσας, Τρικάλων και Φθιώτιδας σε 5.200.000 στρέμματα.

Ως προς τη χαλαζική προστασία με εναέρια μέσα τμημάτων των Π.Ε. Πέλλας και Ημαθίας, σημειώνεται ότι το σύστημα αντικαλαζικής προστασίας ανταποκρίθηκε επαρκώς στην προστασία των καλλιεργειών από τη χαλαζόπτωση από την αρχή της χαλαζικής περιόδου (20 Μαρτίου του έτους 2019), με πτητικές επιχειρήσεις αλλά και με περιπολίες, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΚΕΜΕ (Κέντρο Μετεωρολογικών Εφαρμογών). Η δε διασπορά του υλικού στο χαλαζοφόρο νέφος για την καταπολέμηση του χαλαζιού ήταν επιτυχής.

Πρέπει να τονιστεί ότι η επιτυχία του μέτρου προστασίας με εναέρια μέσα εξαρτάται από διάφορους παράγοντες. Ο πιο σημαντικός εξ αυτών είναι το διάστημα το οποίο διανύει ο χαλαζόκοκκος μέχρι να πέσει στο έδαφος. Όσο μεγαλύτερο είναι το διάστημα τόσο επιτυχέστερη αποβαίνει η προστασία των καλλιεργειών.

Αναλυτικότερα, αναφέρεται ότι, όταν ξεσπάσει καταιγίδα με χαλάζι, το αεροσκάφος βρίσκεται ήδη στον ουρανό και κοντά στην περιοχή που «δονείται». Στη συνέχεια, προσεγγίζει την περιοχή που τροφοδοτεί την καταιγίδα και σε κατάλληλο ύψος αφήνει υλικό σποράς στο νέφος, αυξάνοντας ουσιαστικά τον αριθμό των χαλαζόκοκκων και μειώνοντας ταυτόχρονα το μέγεθός τους. Έτσι, οι χαλαζόκοκκοι, όντας μικρότερου μεγέθους, μέχρι να πέσουν στο έδαφος λιώνουν ή είναι τόσο μικροί που δεν δημιουργούν μεγάλα προβλήματα στις καλλιέργειες και σε μεγάλη έκταση ως επί το πλείστον. Ωστόσο, υπάρχουν περιπτώσεις όπου τα χαλαζοφόρα νέφη βρίσκονται σε χαμηλό ύψος, με αποτέλεσμα να μην προλαβαίνουν οι χαλαζόκοκκοι είτε να λιώσουν είτε να γίνουν πιο μικροί, με συνεπακόλουθο να δημιουργούνται ζημιές στις καλλιέργειες. Στην περίπτωση αυτή, λόγω της ιδιομορφίας του χαλαζοφόρου νέφους δεν μπορεί να υπάρξει βελτιωτικός τρόπος αντιμετώπισής του. Ωστόσο, το μέτρο σε γενικές γραμμές αποδίδει μειώνοντας τις ζημιές, καθώς και την ένταση και την έκταση του φαινομένου.

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι ο ΕΛ.Γ.Α. μέσω του υπομέτρου 5.1 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020, το οποίο αφορά συστήματα ενεργητικής προστασίας, δίνει τη δυνατότητα προστασίας των καλλιεργειών από τον παγετό, το χαλάζι και τη βροχή μέσω της παροχής δημόσιας οικονομικής στήριξης (ενίσχυσης) για την υλοποίηση επενδύσεων ενεργητικής προστασίας. Με αυτόν τον τρόπο, δύνανται οι αγρότες να διατηρήσουν τα επίπεδα ποιότητας και εμπορευσιμότητας των προϊόντων τους και συνεπώς τη θέση τους στην αγορά.

Ειδικότερα, αναφέρεται ότι ο ΕΛ.Γ.Α. ενισχύει το αντικαλαζικό δίκτυ και την αντιβροχική μεμβράνη σε ποσοστό 80%. Μάλιστα, στην πρώτη πρόσκληση, για την οποία σημειωτέον υπήρξε μεγάλο ενδιαφέρον εκ μέρους των παραγωγών, υποβλήθηκαν φάκελοι με ύψος ενίσχυσης περίπου 8.5 εκατ. ευρώ, ενώ αναμένεται και δεύτερη πρόσκληση για ένταξη των παραγωγών στο υπομέτρο 5.1.

Όσον αφορά στα έσοδα του ΕΛ.Γ.Α., επισημαίνεται ότι ο ΕΛ.Γ.Α. είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου που ανήκει εξολοκλήρου στο Δημόσιο και τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1790/1988, όπως ισχύουν σήμερα. Τα έσοδα του ΕΛ.Γ.Α. προέρχονται από τις εισφορές των αγροτών, οι οποίες απορρέουν από τη Δήλωση Καλλιέργειας/Εκτροφής (ΔΚ/Ε) των τελευταίων προς τον Οργανισμό για την ασφάλιση των καλλιεργειών τους από συγκεκριμένους κινδύνους που αναφέρονται στους Κανονισμούς του ΕΛ.Γ.Α.

Όσον αφορά στο θέμα της αλλαγής των Κανονισμών του ΕΛ.Γ.Α., σημειώνεται ότι πρόθεση της νέας πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι η αναβάθμιση του γεωργοασφαλιστικού συστήματος της χώρας, ώστε αυτό να ανταποκρίνεται επιτυχώς στην κλιματική αλλαγή που συντελείται και να προσφέρει επαρκή ασφάλιση στις γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις των παραγωγών μέσω του κρατικού φορέα ΕΛ.Γ.Α., αλλά και των ιδιωτικών ασφαλιστικών εταιρειών.

Για τον σκοπό αυτόν, πρόκειται να ξεκινήσουν σύντομα οι απαραίτητες διεργασίες (αναλογιστική μελέτη), βάσει των οποίων θα διαμορφωθούν οι συγκεκριμένες αλλαγές με τη συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων και με διαβούλευση. Οι εν λόγω αλλαγές, μετά τη νομοθετική τους ολοκλήρωση, θα τεθούν άμεσα σε ισχύ, δημιουργώντας το νέο γεωργοασφαλιστικό πλαίσιο της χώρας.

Τέλος, αρμόδιο να απαντήσει για τα θέματα που το αφορούν είναι το Υπουργείο Οικονομικών, προς το οποίο κοινοποιείται το παρόν έγγραφό μας με αντίγραφο της Ερώτησης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπουργείο Οικονομικών (με αντίγραφο της Ερώτησης)
- Γραφείο κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Γ. Δελή
3. Βουλευτή κ. Λ. Στολτίδη